

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quæstio 1. An cum peccatoribus agendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

Vera Phi- Ex hac didicere, Legibus, poenis præmissque non
lophi esse locum, ubi nullus contingentiæ. Deum non age-
cor. re naturæ necessitate, quæ extrinsecus sunt, sed summa li-
 bertate. Libertatem hanc non à coactione solum, sed
 à determinante ad unum necessitate liberam esse. Ex
 hac habent, præscire Deum futura contingentia quia
 futura sunt, non vero futura esse, quia præscit. Nec sta-
 tim absolute ut fiant decreta esse, quæ futura illi præ-
 noscuntur. Ex hac habere, non infundi habitus, sed
 crebris actionibus acquiri; ac quilibet iam, vel actuum
 intermissione, vel contrariorum exercitio amitti pos-
 se. Peccata proprie dici non posse, quæ non sunt ex
 se, sed ex actione, & ex præiudicio, & quæ sunt alia. Quibus om-
 nibus cum Theologiam ex diametro non contrai-
 re rectissime iudicarent, ipsa etiam Theologiæ do-
 gmata non raro superstruxerunt. Absurdum siquidem
Scriptu- videbatur, Deum à seipso dissentientem facere, qui
ra à recta quod recta ratione verum esse dicitasset, scripturæ
non dis- voce falsum pronuntiaret. Sic ergo de prædestinatio-
sentit. nis, Conversionis, & perseverantiæ negotio disserue-
 runt, ut illa omnia ad perficiendam, beatamque na-
 turam, non vero ad evertendam comparata esse in-
 telligerent, necesse hoc crassius philosophari, quum
 non per inanem philosophiam deustantur animi,
 sed sanioribus rectæ rationis præceptis de Theolo-
 giæ veritate certiores redduntur, & contra impiorum
 philosophorum futes argutationes magis confir-
 mantur.]

QVÆSTIO IV.

Unde vocatio efficax?

§. 1. **D**uplicem esse vocationem non modo Pa-
 tres, sed res ipsa quotidie docet, & Scriptu-
 ra. Prima quæ est secundum gratiæ propositum, quæ
 est electorum: Altera quæ est aliorum, qui venire no-
 lunt, & cui resistitur. Efficacia vocationis in eo consi-
 stit, quod eo loco, tempore, constitutione vocati fiat,
 quo Deus, qui omnia prævidet, vocatū cooperaturū
 præscit, etenim ille non modo quid omnes causas a-
 cturæ essent, sed etiam si alio modo hunc mundum, aut
 alios mundos simili modo creasset, si alias occasiones
 bene agendi, vel peccandi dedisset, quod singulis mo-
 mentis singuli, pro libertate facerent, prænovit. Cū
 igitur gratiam tribuit, quæ efficaciter, sed liberam e-
 animam permouet, singulare beneficium est, nam non
 modo ita in natura sua, graduque talem effecit, ut bo-
 næ operationis possit esse principium, sed etiam eo tē-
 pore, & circumstantiis dedit, quam efficacem scivit
 Possunt, sed nolunt, qui inefficaciter vo-
 cantur.

§. 2. Porro bonitatis æternæ est, quantum in sese
 est, omnibus gratiam offerre, quod etiam facit, sed
 eam non omnes amplectuntur. Nec repugnat hoc
 experientia, quam obicit Piscator. [Gratiam il-
 lam, (in amica collatione cum Vorstio,) Dei saluarem in
 Euangelio offerri omnibus hominibus pugnat cum i-
 experientia & cum dicto illo Pauli, 2. Ad. 1. 4. v. 16. præ-
 teritis ætatibus scivit Deus omnes gentes suis ipsarum
 viis incedere. Deinde non est dissimulandum & hoc:
 gratiam illam, in Euangelio offerri quidem multis:
 verum tamen non omnibus eodem modo: quia ele-
 ctis offertur cum adiuncta diuina operatione fidei, Act.
 13. v. 4. reprobis vero sine illa operatione, vel etiam cū
 adiuncta diuina excoactione Ioan. 12. v. 39. & 40.]
 Non ignoramus multis gentibus aut sero datum
 equalis. Euangelii lumen, aut ab illis reiectum, nec iterum
 posteris datum. Nec tamen verum est, eis non dari

singularem gratiam, quæ Deum agnoscere, illique
 seruire possent, si modo ea, quam acceperunt, ut re-
 Æte velint.

VERSVS IO. II. 12.

*Et factum est: discumbente eo in do-
 mo, ecce multi publicani & pecca-
 tores venientes, discumbebant
 cum Iesu & discipulis eius: Et vi-
 dentes Pharisei, &c.*

QVÆSTIO I.

Ancum peccatoribus agendum?

§. 1. **A**dmonitio vim continet reprehensionis,
 quasi vel peccata probaret, vel diuitibus ad-
 ularetur, vel sane ipse quoque similis esset. Qui cum
 malis agit, aut est, aut fit malus. Christus vero cau-
 sam suam, suorumque agit; nam quamvis Christum
 primario, tamen etiam discipulos culpabant. Lucas
 utrorumque mentionem facit, Editis & bibitis, vos sci-
 licet & preceptor vester: Et primum videntur cum
 discipulis expostulasse, eos se exemplo præceptoris
 excusasse.

§. 2. Christus respondit. Non est opus valentibus me-
 dico, sed male habentibus. Misericordiam se velle, non sacrifi-
 cium, venisse non vocare iustos sed peccatores. In qua respon-
 sione varia disputatio est.

Præcisè & breuiter Dominus responder, & argu-
 mentum retorquet. Peccatorum familiaritate arce-
 re me vultis; ne contagio quodam mali inficiar; ate-
 go è contrario assero, consortia peccatorum mihi
 querenda; Cum enim summus Ecclesiæ doctor, re-
 conciliator, & mediator sim à Deo constitutus, pec-
 catores ad penitentiam vocare, instruereque meum
 est officium. Et quamvis alii metu vulgandæ conta-
 gionis agrotos vitare consueverint, medicorum ta-
 men officium est, agrotis adesse, at ego medicus sum,
 peccatoribus à vertice vsque ad plantam non est sani-
 tas; itaque cum illis me conuersari oportet.

§. 3. Telois domo rē vñ dñi tū tēly ab emendis ve-
 stigalibus publicis dicitur: honoratum olim munus,
 sed ex abusu & auaritia in fame. In Græco est τῶν ἰδῶν
 & cetero multi, noster coniunctionem omisit, quod et-
 iam Beza probat.

Domus Matthæi alio loco erat non ad ipsum telo-
 nium; in ea conuiuium exhibuit; qui sunt vocati, e-
 rant publicani & peccatores familiares Matthæi, qui-
 bus Christus remisit peccata, ut Chrys. hom. 31. Hieron.
 Euthym. Tertull. lib. 1. de pudicitia gentiles esse
 putauit, idem Chrysost. non dubito al. quos fuisse In-
 daeos, & d. & gentiles alios. Romani enim equites ve-
 stigalia conducebant, vtebantur suorum & prouin-
 cialium ministeris.

Monet hic Wolfgangus Musculus, non posse eos
 qui omnia deserunt, Christo conuiuium exhibere.
 Quasi vero non ipsa desertione, & in pauperes distri-
 butione conuiuium exhibeant. Nec mihi dubium
 est, quin in primitiua Ecclesia, cum possessionum ven-
 ditarum precia ad Apostolorum pedes abicerent fi-
 deles, id non recte factum arbitretur, multa enim
 conuiuium paupertas illa præcidit.

QVÆSTIO II.

Quos sanos Dominus appellet?

§. 1. **I**uxta Ioh. 5. valentes, sanos vocat, quos opponit
 κακούς & cetero, Syrus eos nominat רשעים
 עבדי.